EU DSO Entity: навіщо, на яких умовах і як об’єдналися оператори систем розподілу ЄС.

Володимир Гомонай

Радник Генерального директора ТОВ “НТК ЕНПАСЕЛЕКТРО”

Міжнародний експерт CIGRE

Член науково-технічного комітету ГО НТСЕУ

ТОВ “НТК ЕНПАСЕЛЕКТРО” - Київ - 2026

EU DSO ENTITY · ГОЛОВНЕ

Об'єднання ОСР ЄС створене законом, а не з ініціативи галузі

Ст. 52

Регламент (ЄС) 2019/943 зобов'язує ОСР співпрацювати на рівні Союзу через EU DSO Entity

Співавтор кодексів

Разом з ENTSO-E розробляє мережеві кодекси, які стають обов'язковим правом ЄС

Внесок у тарифі

Залежить від кількості споживачів і за законом включається до тарифу на розподіл

НАВІЩО ОБ'ЄДНАЛИСЯ · ФІЗИКА

Енергоперехід відбувається в розподільних мережах

10+ млн км

ліній у мережах ОСР ЄС

4 млн

підстанцій

250+ млн

приєднаних споживачів

70 %

відновлюваної генерації ЄС приєднується до мереж ОСР

85 %

зарядної інфраструктури електротранспорту — у мережах ОСР

+50 %

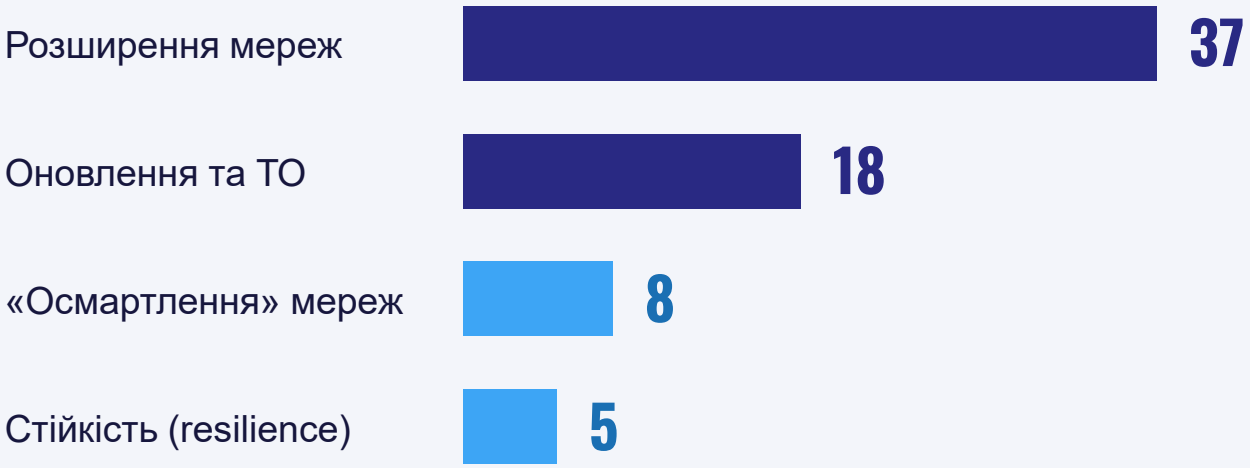
зростання споживання електроенергії в Європі до 2050 р.

Джерело: EU DSO Entity's Technical Vision, 2025

НАВІЩО ОБ'ЄДНАЛИСЯ · ГРОШІ

Інвестиційний розрив: 55–67 млрд € на рік до 2050 р.

Структура потреби ОСР, млрд € на рік (у середньому до 2050 р.)

Головна вимога галузі до регуляторів

- Горизонт планування інвестицій — 10–20 років
- Випереджальні інвестиції — до RAB з мінімальною затримкою
- Ринково конкурентна вартість капіталу

Джерело: Eurelectric, «Grids for Speed» (цит. за Technical Vision)

НАВІЩО ОБ'ЄДНАЛИСЯ · ЗАКОН

Мандат: Регламент (ЄС) 2019/943, ст. 52–57

Стаття	Зміст
Ст. 52	ОСР зобов'язані співпрацювати через EU DSO Entity
Ст. 53	Склад органів; витрати членів враховуються в тарифах
Ст. 54	Статут: збалансоване представництво, правила голосування
Ст. 55	Мережеві кодекси, цифровізація, дані, кібербезпека, гнучкість
Ст. 56–57	Консультації, співпраця з ENTSO-E, нагляд ACER

Уже співрозроблено

NC on Cybersecurity — ухвалено 11.03.2024

Customer Switching — жовтень 2024

NC Demand Response — у розробці

Кодекси обов'язкові для всіх ОСР ЄС. Не бути членом — працювати за правилами, у написанні яких не брав участі.

УМОВИ ЧЛЕНСТВА

Три категорії ОСР — рівне представництво в Раді

Категорія 1

< 100 тис.

приєднаних споживачів

9 місць у Раді директорів

Категорія 2

100 тис. – 1 млн

приєднаних споживачів

9 місць у Раді директорів

Категорія 3

≥ 1 млн

приєднаних споживачів

9 місць у Раді директорів

Захист від домінування

Не більше 3 представників у Раді від однієї держави-члена або однієї промислової групи

Подвійне голосування в Генеральній асамблеї

≥ 65 % голосів + ≥ 55 % членів

Вага за споживачами захищає великих ОСР, більшість за головами — малих

Джерело: Статут EU DSO Entity, ст. 6, 13; Регламент 2019/943, ст. 53–54

УМОВИ ЧЛЕНСТВА · ВНЕСОК

Внесок прив'язаний до кількості споживачів

875 € + 0,01231 € × кількість споживачів

Формула на 2026 р. затверджена Генеральною асамблеєю 18.12.2025 і переглядається щороку

Приєднаних споживачів	Внесок 2026, €
10 000	998
100 000	2 106
1 000 000	13 185
10 000 000	123 975
35 000 000	431 725

Внесок — у тарифі, а не з прибутку

Ст. 53 п. 7 Регламенту (ЄС) 2019/943: витрати на діяльність EU DSO Entity несуть члени, і вони враховуються при розрахунку тарифів.

Умова — регулятор визнає витрати обґрунтованими. Проблему «всі згодні, ніхто не платить» знято на рівні закону.

Джерело: eudsoentity.eu, «Become a member», станом на 08.2026

СТРУКТУРА

Хто ухвалює рішення в EU DSO Entity

Генеральна асамблея

Усі члени, голоси пропорційні кількості споживачів: стратегія, статут, бюджет і внески, обрання Ради, прийом членів

Рада директорів і Президія

Президент + 27 директорів (по 9 від кожної категорії), строк Президента — 4 роки; операційне керівництво, створення експертних груп

Експертні та цільові групи — тут пишуться кодекси

- EG Cybersecurity
- EG Data Interoperability
- EG Distributed Flexibility
- EG Existing Network Codes
- TF Network Planning
- TF Finance
- TF Legal
- TF DESAP

Спостерігачі

Асоціації ОСР ЄС — присутність без права голосу

Дорадчі органи

SAG — стратегічна дорадча група; CEG — група національних експертів

Секретаріат, Брюссель

Координація, юридичний і регуляторний супровід, комунікації

Мінімальний склад органів — ст. 53 Регламенту 2019/943

TECHNICAL VISION · 2025 · ГОРИЗОНТ 2030 / 2050

Чотири напрями на спільному фундаменті даних

01
Планування та інвестиції

Випереджальні й «non-regret» інвестиції; план розвитку мережі (DNDP) як інструмент даних, а не формальність

02
Ринок і просьюмери

Децентралізована закупівля гнучкості; OCP — оператор системи, даних і договорів у моделі «багато-до-багатьох»

03
Експлуатація та ТО

Активне управління системою: цифрові двійники, ШІ, розумний облік, предиктивна діагностика, координація з ОСП

04
Стійкість і сталість

Спостережуваність і підсилення мережі, аварійні протоколи, NC on Cybersecurity, «озеленення» діяльності OCP

05 **Дані та цифровізація — фундамент.** OCP як довірений розпорядник даних; децентралізований простір даних навколо споживача

РЕЛЕВАНТНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ

Що взяти з європейської моделі без формального членства

Фінансування через тариф

Внесок в об'єднання погоджує регулятор — проблему «всі згодні, ніхто не платить» знято

Категорії ОСР

Рівне представництво великих обленерго і малих операторів у виконавчому органі

Подвійне голосування

65 % голосів + 55 % членів — баланс інтересів великих і малих

Плани розвитку мереж

DNDP кожні 2 роки на основі даних, а не формальна звітність (Директива 2019/944)

Карта hosting capacity

Гармонізована доступна пропускна здатність для приєднання — публічно

Гнучкі договори приєднання

Найшвидший практичний ефект за мінімальних капітальних вкладень

Регламент 2019/943 адаптовано в ЕнС: Рішення 2022/03/MC-EnC

ЕНПАС ЕЛЕКТРО

cigre Ukraine

Дякуємо за увагу

м. Київ, вул. Авіаконструктора Ігоря Сікорського, 8, корпус А
+380 (44) 456-26-16 · enpaselectro.com